

N:o 34.

Auk. till Riksd. Kausli den 12 Mars 1876, kl. 2 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående skatteköp af det till Ramlösa helsobrunn upplåtna kronohemmanet Köpinge N:o 4, ett halft mantal i Raus socken inom Malmöhus län; Gifven Stockholms Slott den 10 Mars 1876.

Sedan Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län uti skrifvelse den 27 Jauuari 1796, med förmälan att vid Ramlösa helsobrunn flera erforderliga inrättningar och bekvämligheter saknades af den orsak, att de skattebönder, som bodde invid brunnen och hade årlig vinning genom uthyrandet af sina hus, de enda som derstädes funnos, icke voro hågade att afstå jord till nödiga byggnadsplatser, hos Kongl. Maj:t i underdånighet hemställt, att till afhjelpande af berörda brist Kongl. Maj:t och Kronan måtte för helsobrunns räkning inlösa och till byggnadsplatser upplåta utsockne fräsehemmanet ett halft mantal N:o 4 i Köpinge by, förklarade Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 25 påföljande Februari, att hemmanet finge till utrymme, byggnadsplatser och nyttiga inrättningar vid Ramlösa helsobrunn af kronan inlösas mot en köpeskillning af ett tusen riksdaler specie. Genom skrifvelse till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande den 30 Januari 1823 förordnade Kammarkollegium, att hemmanet skulle i kronans böcker och räkenskaper omföras från fräse till krono, och anmodades Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att tillse, det kronan erhöle den ränta och de afgifter, hvilka författningsenligt borde af hemmanet utgå.

För närvarande eges brunnsinrättningen af ett bolag, som under benämning »Ramlösa helsobrunns nya aktiebolag» den 1 Juli 1857 fått sin nu gällande bolagsordning i nåder faststæld. I underdånig skrifvelse den 18 Januari 1875 har detta bolags direktion anført, bland annat: att bolaget, som tid efter annan, men isynnerhet under de senare

åren, låtit uppföra ny brunnssalong invid helsökällan, boningshus för brunnss- och badgäster samt arbetarebostäder och ekonomihus, äfvensom verkställt betydliga reparationer, icke allenast icke kunnat erhålla någon ränta å aktiekapitalet, utan nödgats skuldsätta sig för omkring 42,000 kronor, det högsta skuldbelopp, som med bolagets nu varande förhållanden vore förenligt; att icke desto mindre erfordrades ytterligare nybyggnader och reparationer samt bättre inventarier m. m. för anstaltens försättande i tidsenligt skick; att bolaget, som låtit å hemmanet Köpinge verkställa djupborrning och derigenom vunnit tjenlig och tillräcklig vattentillgång för en kallvattenkuranstalt, beslutat söka åvägabringa ökad aktieteckning för anläggning af en dylik kuranstalt; men att ändamålet med brunnssinrättningen och hemmanets upplåtelse omöjligen kunde uppnås, så länge bolaget icke med full eganderätt besute detta hemman och således icke kunde använda detsamma såsom pant för penningelån, hvaraf ofafvisligen gjordes behof; med anledning af hvilka förhållanden direktionen, jemlikt beslut vid bolagsstämmor den 17 Oktober och den 12 December 1874, i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t måtte hos Riksdagen göra nådig framställning derom, att Ramlösa helsobrunns nya aktiebolag finge i den ordning och på de villkor, som äro föreskrifna i Kongl. kungörelsen den 15 December 1848 angående förändring af ditills gällande stadganden i afseende på ordningen och sättet för vinnande af skattemannarätt till hemman och lägenheter af krononatur, till skatte lösa ifrågavarande kronohemman att i oskiljaktig förening med helsobrunnen och densamma tillhörande, intill kronohemmanet angränsande skatterusthållshemmansdelen Vestra Ramlösa N:o 2, ett åttendedels mantal, hvarå brunnen vore belägen, af bolaget besittas och disponeras.

Kammarkollegium, som erhållit nådig befallning att med underdånigt utlåtande häröfver inkomma, har uti skrifvelse den 12 April 1875 — med tillkännagifvande, att berörda hemman Köpinge N:o 4 ett halft mantal blifvit genom kollegii utslag den 22 November 1826 skattlagdt till en ränta af 8 riksdaler 31 skillingar banko, som till kronan utgöres; att kollegium genom bref till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande den 6 Oktober 1851 förordnat, att hemmanet, som upptagits i den till följd af ofvannämnda Kongl. kungörelse den 15 December 1848 upprättade förteckning öfver kronohemman och lägenheter, som kunna skatteköpas, borde, då hemmanet blifvit af kronan inköpt till utrymme, byggnadsplatser och nyttiga inrättningar vid Ramlösa helsobrunn, från förteckningen utgå, och att hemmanet uti 1873 års bevillningstaxeringslängd förekomme med ett taxeringsvärde af 12,000 riksdaler riksmünt — på grund af hvad ansökningshandlingarne innehölle tillstyrkt bifall till an-

sökningen, dock att kollegium ansåge skatteköpeskillingen böra bestämmas icke till tio års räntor, utan till det belopp, 1,000 riksdaler specie eller 4,000 kronor, hvarmed hemmanet blifvit af kronan inlöst.

Direktionen, som lemnats tillfälle att yttra sig öfver Kammarkollegii förslag att köpeskillingen skulle erläggas med 4,000 kronor, har i underdånig skrifvelse förmält, att direktionen ansåge berörda förslag uppenbarligen hafva en rättvis grund, hvadan direktionen icke hade något att i detta hänseende deremot påminna; men att direktionen likväl vågade tro, att ur billighetsgrund den af direktionen gjorda underdåniga framställningen att få på vanliga skatteköpsvilkor förvärfva eganderätten till berörda hemman kunde vara förtjent af nådig uppmärksamhet, enär dels förvärfvande af eganderätten till vanliga kronohemman gäfvade skatteköparen en alldeles obegränsad egande- och dispositions-rätt till egendomen, hvilket deremot icke blefve förhållandet, om bolaget skulle med de inskränkingar derutinnan, som af förhållandena betingades, förvärfva eganderätten till ifrågavarande hemman; dels ock det måhända icke borde förbises, att underhållandet af Ramlösa helsovårdsanstalter afsåge mindre bolagets vinning än allmänhetens bästa betjenande med desamma. Och har direktionen fördenskull väl, med stöd af hvad den sålunda och i öfrigt i frågan anført, anhållit om bifall till ansökningen i alla delar, men likväl förklarat, att, i händelse den sökta eganderätten till ifrågavarande hemman Köpinge N:o 4, ett halft mantal, icke finge af brunnsbolaget förvärfvas med mindre att den af Kammarkollegium föreslagna köpeskillingen af 1,000 specier eller 4,000 kronor erlades, direktionen förbunde sig till uppfyllande af detta vilkor.

Detta med hvad mera handlingarne innehålla har Kongl. Maj:t tagit i nådigt öfvervägande; och vill, på grund af hvad i ärendet förekommit, härmed föreslå Riksdagen att för sin del medgifva, att ifrågavande kronohemman Köpinge N:o 4, ett halft mantal, må få af Ramlösa helso-brunns nya aktiebolag skatteköpas för fyra tusen kronor samt under vilkor att hemmanet fortfarande besittes och disponeras i oskiljaktig förening med brunnsinrättningen och för det med densamma afsedda ändamål.

De till ärendet hörande handlingar skola hållas Riksdagens vederbörande Utskott tillhanda; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Hans Forssell.

*Utdrag af Protokollet öfver Finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 10
Mars 1876.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern Friherre *De Geer*,
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnström*,
Statsråden: *Lagerstråle*,
Thyselius,
Carlson,
Friherre *Alströmer*,
Weidenhielm,
Lovén,
Friherre *von Otter* och
Forssell.

Slutligen uppläste Departementschefen till justering ett, i öfverens-
stämmelse med Kongl. Maj:ts på Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande
denna dag fattade beslut, uppsatt förslag till Kongl. Maj:ts nådiga pro-
position till Riksdagen angående skatteköp af det till Ramlösa helso-
brunn upplättna kronohemmanet Köpinge N:o 4, ett halft mantal i Raus
socken i Malmöhus län.

Hans Maj:t Konungen tacktes, enligt Stats-Rådets
underdåniga tillstyrkande, i nåder gilla berörda för-
slag, sådant det finnes detta protokoll bilagdt, och be-
falde, att i enlighet dermed nådig proposition skulle
till Riksdagen aflätas.

Ex protocollo

Axel Ädelgren.